

חדוֹא ב

פרק 10 - כלל השרשרת בפונקציות של מספר משתנים

תוכן העניינים

1. כלל השרשרת בפונקציות של מספר משתנים.

כל השרשרת בפונקציות של מספר משתנים

בתרגילים בפרק זה, הניחו שכל הנגזרות הרשומות קיימות.

שאלות

(1) נתון : $x = 2u - v$, $y = u^2 + v^2$, $z = \ln(x^2 - y^2)$:
חשבו : z_u , z_v

(2) נתון : $v = 4t + k$, $u = t^2 + 4m$, $z = e^{u-v}$:
חשבו : z_t , z_m , z_k

(3) נתון : $z = f(x^2 - y^2)$:
הוכחו : $y \cdot z_x + x \cdot z_y = 0$

(4) נתון : $z = f(xy)$:
הוכחו : $x \cdot z_x - y \cdot z_y = 0$

(5) נתון : $z = f\left(\frac{x}{y}\right)$:
הוכחו : $x \cdot z_x + y \cdot z_y = 0$

(6) נתון : $z = f(x-y, y-x)$:
הוכחו : $z_x + z_y = 0$

(7) נתון : $w = f(x-y, y-z, z-x)$:
הוכחו : $w_x + w_y + w_z = 0$

(8) נתון : $u = \sin x + f(\sin y - \sin x)$:
הוכחו : $u_x \cos y + u_y \cos x = \cos x \cos y$

9) נתון: $z = y \cdot f(x^2 - y^2)$

$$\text{הוכיחו: } \frac{1}{x} z_x + \frac{1}{y} z_y = \frac{z}{y^2}$$

10) נתון: $z = xy + xf\left(\frac{y}{x}\right)$

$$\text{הוכיחו: } x \cdot z_x + y \cdot z_y = xy + z$$

11) נתון: $u(x, y, z) = x^2 \cdot f\left(\frac{y}{x}, \frac{z}{x}\right)$

$$\text{הוכיחו: } xu_x + yu_y + zu_z = 2u$$

12) נתון: $h(x, y) = f(y + ax) + g(y - ax)$

$$\text{הוכיחו: } h_{xx} = a^2 \cdot h_{yy}$$

13) נתון: $u(x, y) = f(e^x \sin y) - g(e^x \sin y)$

הוכיחו:

$$u_{xx} + u_{yy} = \frac{u_{xx} - u_x}{\sin^2 y} \quad \text{א.}$$

$$u_{xy} = u_{yx} \quad \text{ב.}$$

ג. חשבו את $f'(0) = 2, g'(0) = 1$ אם ידוע ש- $u_{xy}(1, \pi) = 1$.

14) נתון: $y = r \sin \theta, x = r \cos \theta, u = f(x, y)$

$$\text{א. הוכיחו: } (u_x)^2 + (u_y)^2 = (u_r)^2 + \frac{1}{r^2} (u_\theta)^2$$

ב. הוכיחו: $u_{rr} = f_{xx} \cos^2 \theta + 2f_{xy} \cos \theta \sin \theta + f_{yy} \sin^2 \theta$

$$\text{ג. הוכיחו: } f_{xx} + f_{yy} = u_{rr} + \frac{1}{r^2} u_{\theta\theta} + \frac{1}{r} u_r$$

15) נתון $z = h(u, v)$, $v = g(x, y)$, $u = f(x, y)$ מקיימות את משווהת

$$u_x = v_y, \quad u_y = -v_x.$$

הוכחו כי:

א. v , u מקיימות את משווהת לפלאס.

$$\nu_{xx} + \nu_{yy} = 0, \quad u_{xx} + u_{yy} = 0 \text{ וכן}$$

$$h_{xx} + h_{yy} = \left((u_x)^2 + (\nu_x)^2 \right) (h_{uu} + h_{vv})$$

16) נתון $y = r \sinh s$, $x = r \cosh s$, $u = f(x, y)$:

$$(u_x)^2 - (u_y)^2 = (u_r)^2 - \frac{1}{r^2} (u_s)^2$$

17) פונקציה $f(x, y)$ תקרא הומוגנית מסדר n , אם

הוכחו כי אם f הומוגנית, אז:

$$x \cdot f_x + y \cdot f_y = n \cdot f(x, y)$$

$$x^2 f_{xx} + y^2 f_{yy} + 2xy f_{xy} = n(n-1) \cdot f(x, y)$$

$$z = f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y}{x^2 + y^2} & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

א. חשבו את הנגזרות החלקיים של הפונקציה בנקודה $(0, 0)$.

$$\text{ב. נתון } x = 2t, y = t.$$

חשבו את $(0)' z$ באופן ישר.

$$\text{ג. נתון } t = 2x, y = x.$$

חשבו את $(0)' z$ לפי כל השרשרת.

ד. בעזרת תוכנת סעיף ג' בלבד, קבעו האם הפונקציה דיפרנציאבילית.

תשובות סופיות

$$z_u = \frac{1}{x^2 - y^2} \cdot 2x \cdot 2 + \frac{1}{x^2 - y^2} (-2y) \cdot 2u \quad (1)$$

$$z_t = e^{u-v} (1) \cdot 2t + e^{u-v} (-1) \cdot 4, \quad z_m = e^{u-1} (1) \cdot 4, \quad z_k = e^{u-v} (-1) \cdot 1 \quad (2)$$

ג. $-e$

$$\text{א. } f_x(0,0) = f_y(0,0) = 0 \quad (18)$$

ב. $\frac{4}{5}$

ד. לא דיפרנציאבילית.

שאר השאלות הם שאלות הוכחה, לפתרונות מלאים היכנסו לאתר GooL.co.il